

Projekt Mały ZUS+

I czytanie projektu

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Warszawa, 11 grudnia 2019 r.

JAK JEST W EUROPIE?

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

WIELKA BRYTANIA

NIEMCY

1. Dobrowolność ubezpieczania się
w państwowym systemie emerytalnym dla
przedsiębiorców

Ok. 50 % przedsiębiorców ubezpiecza się
w systemie państwowym,

a z pozostałych 50 %

w systemie prywatnym ubezpiecza się 85 %.

SŁOWACJA

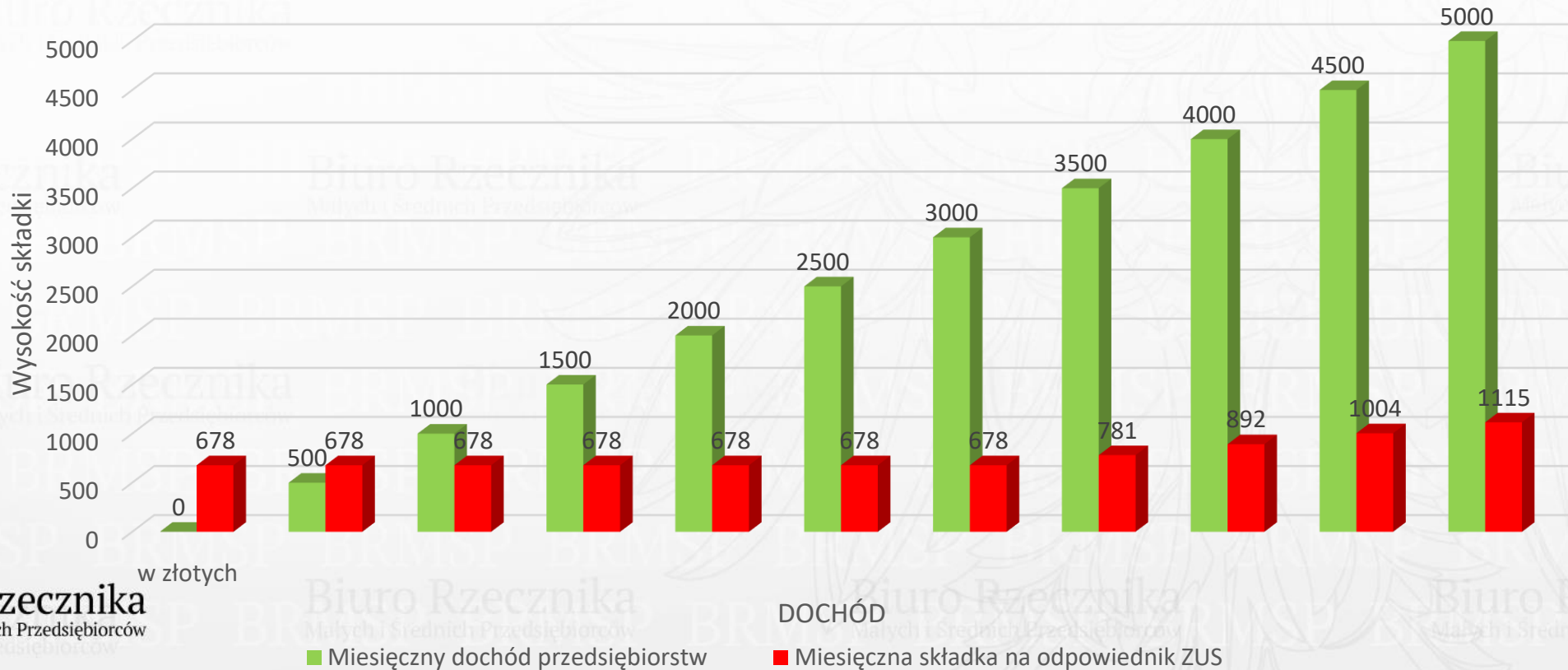
Składki na ubezpieczenia społeczne zależne od wysokości dochodu

Minimalna podstawa – 477 euro (= 2045 zł)

SŁOWACJA

Próg rentowności przedsiębiorstw w zależności
od składek na odpowiednik ZUS (dane za rok 2019) –
bez ubezpieczenia zdrowotnego

NIGDZIE W EUROPIE

(oprócz Polski)

**nie ma tak wysokiego ryczałtu
niezwiązanego z wysokością dochodu.**

JAK JEST W POLSCE?

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

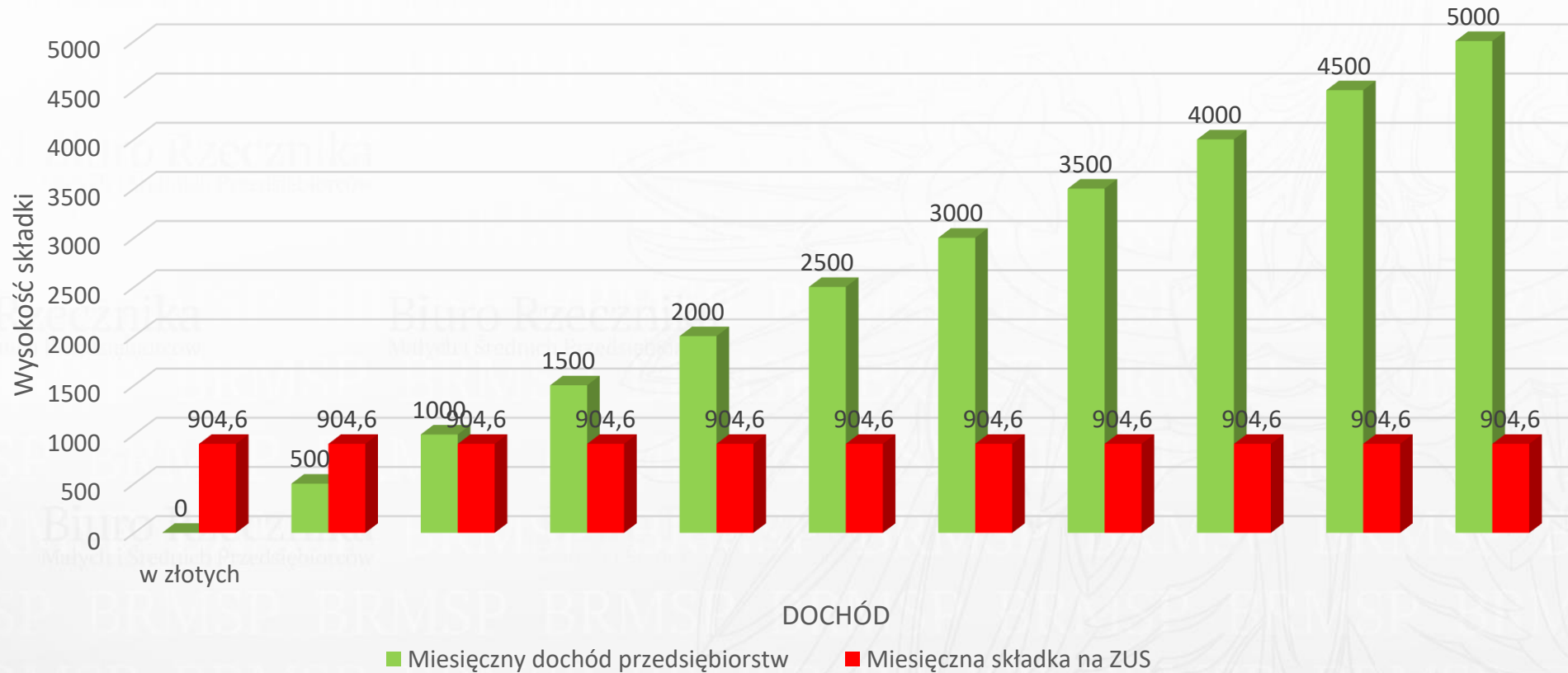
6 miesięcy od rozpoczęcia działalności –
BRAK SKŁADKI

Kolejne 2 lata – **PREFERENCYJNY ZUS**

Następnie – **RYCZAŁT = 904,60 zł/m-c**

Próg rentowności przedsiębiorstw w zależności od ryczałtowych składek ZUS (dane za rok 2019) – bez ubezpieczenia zdrowotnego

PRÓBY NAPRAWY

1. Podatek jednolity
2. Mały ZUS

JAK DZIAŁA MAŁY ZUS?

Przedsiębiorcy, których średniomiesięczny przychód nie przekracza 2,5-krotności minimalnego wynagrodzenia
(w 2019 r. – 5625 zł miesięcznie) =
składki naliczane proporcjonalnie

Objął ponad 186 tys. osób.

JAK MA DZIAŁAĆ MAŁY ZUS+?

Dochód do 6 tys. zł/m-c
Obrót do 10 tys. zł/m-c

4. Skutki społeczno-gospodarcze

Szacuje się, że projektowana zmiana może objąć ok. 320 tys. najmniejszych przedsiębiorców⁴⁾. Do tej liczby zaliczają się zarówno przedsiębiorcy korzystający dotychczas z tzw. „Małego ZUS-u” (w ich przypadku nastąpi dalsze zmniejszenie wysokości składek ze względu na przyjęcie kryterium dochodu przy ich wyliczaniu), jak i przedsiębiorcy, którzy do tej pory nie kwalifikowali się do ulgi. W szacunkach nie zostali uwzględnieni przedsiębiorcy, którzy korzystają z tzw. „ulgi na start” (art. 18 ustawy z dnia

⁴⁾ Szacunki na podstawie danych jednostkowych ministra właściwego do spraw finansów publicznych z 2016 r. i 2017 r. dotyczących podatników PIT-36, PIT-36L i PIT-28, karty podatkowej oraz deklaracji VAT, połączonych z danymi dotyczącymi opłaconych przez nich składek ZUS w 2017 r. oraz danymi o liczbie dni prowadzonej działalności gospodarczej w 2016 r. z CEIDG.

Pełną składkę ZUS
płaci 1 mln 200 tys. przedsiębiorców.

Poza MZ+ pozostanie zatem niespełna 900 tys.
przedsiębiorców.

Co z przedsiębiorcami z przychodem > 10 tys. zł a dochodem < 6 tys. zł?

Dochód 5 tys.
Przychód 9,5 tys.

Dochód 1,5 tys.
Przychód 200 tys.

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Czym oni się różnią?

Propozycje Rzecznika MŚP zmian w MZ+:

1. Rozłożenie w czasie zwiększania kryterium przychodowego aż do objęcia wszystkich przedsiębiorców:
  - do 150 tys. zł w 2020 r.
  - do 500 tys. zł w 2021 r.
  - do 1 mln zł w 2023 r.
  - bez ograniczeń przychodowych w 2024 r.

Koszty dla FUS

MINISTER
ROZWOJU

Data: 09 grudnia 2019
Znak sprawy: DDR-III.0210.12.2.2019

**Pan
Adam Abramowicz
Rzecznik Małych i Średnich
Przedsiębiorców**

Szanowny Panie Rzeczniku,

w nawiązaniu do uwag zgłoszonych przez Pana w ramach opiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (obecnie rozpatrywanego przez Sejm RP, nr druku 41), uprzejmie informuję o wynikach analiz finansowych skutku dla Sektora Finansów Publicznych (SFP), przeprowadzonych we współpracy z Ministerstwem Finansów w kontekście propozycji:

1. stopniowego znoszenia progu dochodowego:

Rok	Próg dochodowy (tys. zł)	Współczynnik dochodowy	Dodatkowy skutek dla SFP względem scenariusza bazowego (mln zł)
2020*	120	0,5	-
2021	150	0,5	-231
2022	500	0,5	-1 199
2023	1 000	0,5	-1 590
2024	brak	0,5	-1 963

* Scenariusz bazowy

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Propozycje Rzecznika MŚP zmian w MZ+:

2. Mały ZUS+ „progiem podatkowym”
a nie kolejną czasową ulgą

(likwidacja opłacania obniżonych składek max.
przez 36 miesięcy w ciągu ostatnich 60 miesięcy
prowadzenia działalności)

Uwaga nieuwzględniona. Wyjaśnienie:

Ograniczenie możliwości korzystania z „Małego ZUS-u plus” w okresie do 36 miesięcy w ciągu ostatnich 60 miesięcy jest spójne z dotychczas obowiązującym mechanizmem. Limit ten ma na celu zapewnienie zabezpieczenia społecznego przedsiębiorców w przyszłości. Jego zniesienie w skrajnych przypadkach mogłoby grozić nieuzbieraniem wymaganego stażu do emerytury albo też otrzymywaniem bardzo niskich świadczeń z ZUS. Utrzymując wspomniany mechanizm projektodawca stara się mieć na uwadze nie tylko dzisiejszą sytuację przedsiębiorców, ale również ich przyszłość. Dodatkowo konieczne jest zachowanie

Wypychanie do szarej strefy – tam również nie uzbierają na minimalną emeryturę

Potencjalnie niewielka liczba osób dotrwa
w systemie 36 miesięcy/60 miesięcy, aby
uzyskać minimalną emeryturę
(20 lat kobiety/25 mężczyźni)

280,1 tys. osób pobiera w 2019 r. emeryturę
niższą niż minimalna.

Uzasadnienie projektu wskazuje, że istnieją przedsiębiorcy, którym dochód nie pozwala na zapłacenie pełnej składki.

UZASADNIENIE

1. Cel i potrzeba ustawy

Od wielu lat mikroprzedsiębiorcy zwracają uwagę, że wysokość składek na ubezpieczenia społeczne jest nieadekwatna do ich możliwości finansowych. Obowiązująca obecnie reguła ogólna, czyli stała podstawa wymiaru składek, niepowiązana z wysokością przychodów, niezależnie od swojej funkcji dla systemu ubezpieczeń społecznych, może mieć również negatywny wpływ na przeżywalność prowadzonego biznesu. To właśnie w momencie pojawienia się obowiązku opłacania pełnej wysokości składek (tj. po wyczerpaniu możliwości płacenia składek preferencyjnych), wielu przedsiębiorców decyduje się na zakończenie działalności gospodarczej¹⁾. Mowa tu zatem o grupie przedsiębiorców, dla której gwarancja odległego w czasie świadczenia emerytalnego czy ewentualnego świadczenia rentowego, nie jest w stanie zrekompensować bieżącego, niskiego dochodu.

Mniej na ZUS. "Pod projektem pierwszy podpis złożył prezes Jarosław Kaczyński"

Płacenie mniejszych składek przez część firm, czyli tak zwany "mały ZUS dla małych firm", może zostać wprowadzone w 2019 roku. - Zakładam, że projekt ustawy o tzw. małej działalności gospodarczej trafi pod obrady Sejmu w pierwszym lub drugim tygodniu grudnia - powiedziała wiceminister rozwoju Jadwiga Emilewicz. Przypomniała, że to projekt poselski, pod którym pierwszy podpisał się prezes PiS.

POWIĘKSZ WIDEO

ROZWIŃ

rozliczania. Pamiętajmy o tym, że obniżony ZUS to jednocześnie najniższa z możliwych składek rentowo-emerytalnych. A zatem spodziewana emerytura wypłacana w czasie, w którym przedsiębiorca na nią przejdzie oznacza świadczenie minimalne. Być może nie każdy będzie chciał się na taki model zdecydować - zauważyła Emilewicz.

Podkreśla, że w przeciwieństwie do innych ulg, to rozwiązanie "jest bezterminowe i może być stosowane przez każdego na dowolnym etapie rozwoju firmy".

- Przy projektowaniu tego rozwiązania wzięliśmy pod uwagę obserwowany proces nadużywania już obowiązującego dwuletniego okresu z obniżoną składką. Tzn. widzimy, że po dwóch latach znika nam z systemu ponad 25 procent firm. Część z nich wpada do szarej strefy - czyli przedsiębiorca się wyrejestrowuje i prowadzi to samo, tylko nielegalnie. A część z nich rejestruje działalność na wujka, dziadka, syna. A zatem w sposób nielegalny przedłuża sobie okres niskiego ZUS. Proponowana przez nas mała działalność gospodarcza adresuje właśnie ten problem. Mamy nadzieję, że zobaczymy w systemie firmy, których dzisiaj ten system nie widzi - powiedziała wiceminister.

Jak dodała, to może zwiększyć "przeżywalność firm".

Kosztowna zmiana przepisów o składkach ZUS. "Mina podłożona pod system emerytalny"

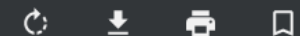
Ustawa o zniesieniu limitu składek na ZUS to mina podłożona pod system ubezpiecz... [ZOBACZ WIĘCEJ »](#)

Ocena Skutków Regulacji projektu ustawy Mały ZUS+ (druk sejmowy nr 41)

41.pdf

24 / 92

tel.: 22 667-11-20, e-mail: agata.wisniewska-poltorak@zus.pl

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Od wielu lat mikroprzedsiębiorcy zwracają uwagę, że wysokość składek na ubezpieczenia społeczne jest nieadekwatna do ich możliwości finansowych. Obowiązująca obecnie reguła ogólna, czyli stała podstawa wymiaru składek, niezależna od wysokości przychodów, niezależnie od swojej funkcji dla systemu ubezpieczeń społecznych, może mieć również negatywny wpływ na przeżywalność prowadzonego biznesu. To właśnie w momencie pojawienia się obowiązku opłacania pełnej wysokości składek (tj. po wyczerpaniu możliwości płacenia składek preferencyjnych), wielu przedsiębiorców decyduje się na zakończenie działalności gospodarczej¹.

Wskazany problem został dostrzeżony już pewien czas temu, a w 2017 r. polski rząd zdecydował się podjąć konkretne kroki w celu jego przezwyciężenia. W efekcie uchwalona została ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu obniżenia składek na ubezpieczenia społeczne osób fizycznych wykonujących działalność gospodarczą na mniejszą skalę (Dz. U. poz. 1577 i 2244), uzależniająca składki na ubezpieczenia społeczne od wysokości przychodu uzyskiwanego przez najmniejszych przedsiębiorców, a więc takich, których roczna wysokość przychodu za rok ubiegły nie przekroczyła 30-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę (w 2019 r. według przychodu za rok 2018 było to 63 tys. zł). Rozwiązanie to roboczo określa się mianem „Małego ZUS-u”.

Zgodnie z danymi roboczymi z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, od dnia wejścia w życie ustawy do nowej ulgi zgłosiło

Ocena Skutków Regulacji projektu ustawy Mały ZUS+ (druk sejmowy nr 41)

41.pdf

24 / 92

Celem projektowanej interwencji jest poprawa sytuacji finansowej mikroprzedsiębiorców i przeżywalności ich firm, szczególnie po zakończeniu okresu „preferencyjnego”, poprzez ograniczenie obciążeń z tytułu opłacanych składek na ubezpieczenia społeczne i powiązanie ich wysokości z dochodem. W związku z tym, że są one ustalane w drodze ustawy, realizacja celu nie może zostać osiągnięta w drodze działań pozalegisacyjnych.

Proponowane rozwiązanie realizuje założenia przyjęte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, w obszarze „małe i średnie przedsiębiorstwa”, w zakresie znoszenia barier w funkcjonowaniu niewielkich podmiotów.

Z proponowanego w niniejszym projekcie ustawy rozwiązania będą mogli skorzystać przedsiębiorcy, których wysokość przychodu w roku ubiegłym nie przekroczyła kwoty 120 tys. zł. W ich przypadku wysokość podstawy wymiaru składek

---

¹ Według roboczych danych Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii w 2018 r. pomiędzy 24. a 25. miesiącem prowadzenia działalności swój biznes zamknęło prawie 5 tys. przedsiębiorców.

² Stan na dzień 7 października 2019 r.

Propozycje Rzecznika MŚP zmian w MZ+:

3. Zmiana techniczna

Aktualnie ubezpieczony na żądanie ZUS ma obowiązek przedstawić dane dot. przychodu. Wg MZ+ KAS na żądanie ZUS udostępni te informacje. Dlatego ZUS powinien żądać informacji od ubezpieczonych wyłącznie w uzasadnionych przypadkach.

Dziękuję za uwagę.

Biuro Rzecznika
Małych i Średnich Przedsiębiorców

Warszawa, 11 grudnia 2019 r.